

Правилник о категоризацији и рангирању научних часописа

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 80/2024 од 4.10.2024. године, ступио је на снагу
12.10.2024, а примењује се од 1.6.2025.

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником уређује се рангирање, категоризација, поступак утврђивања листа категоризације, услови за уређивање научних часописа и научне гране у оквиру којих се врши рангирање, као и други елементи од значаја за категоризацију и рангирање часописа и њихово одлагање у репозиторијум (у даљем тексту: Репозиторијум).

Научни часопис

Члан 2.

Научни часопис је периодична публикација у којој се објављују резултати научноистраживачког рада.

Међународни научни часопис је часопис који је реферисан у међународним цитатним извештајима Journal Citation Report Clarivate Analytics (у даљем тексту: JCR) или Scopus Scimago Journal & Country Rank (у даљем тексту: SJR).

У области друштвених и хуманистичких наука међународни часопис је и часопис реферисан на листи ERIH Plus (the European Reference Index for the Humanities). У области хуманистичких наука међународни часопис је и часопис реферисан на листи Међународног комитета слависта (у даљем тексту: МКС).

Међународни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис иностраног или домаћег издавача.

Национални научни часопис је часопис који није реферисан у међународним цитатним извештајима и листама из ст. 2. и 3. овог члана. Национални научни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис домаћег или иностраног издавача.

Научни часопис домаћег издавача, у смислу овог правилника, је периодична публикација издавача чије је седиште на територији Републике Србије који испуњава Услове за уређивање научних часописа, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део (Прилог 1).

Научни часописи домаћег издавача

Члан 3.

У поступку библиометријске анализе (квалитативне и квантитативне), статус научног часописа утврђује се на начин и под условима утврђеним овим правилником.

Поступку анализе подвргавају се сви научни часописи домаћег издавача, новопокренути, као и часописи чије издавање је обновљено, а који су заинтересовани за категоризацију и реферисање у бази научних часописа домаћих издавача која се израђује у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност и која садржи елементе за вредновање и праћење утицајности научних часописа за потребе израде библиометријског извештаја.

Захтев за утврђивање категоризације подноси се министарству надлежном за научноистраживачку делатност (у даљем тексту: Министарство) на посебном обрасцу, са подацима о листама и научним гранама у оквиру којих издавачи часописа предлажу да се часопис категорише у складу са Листама за рангирање и категоризацију научних часописа домаћих издавача према формираним матичним научним одборима, које су одштампане уз овај правилник и чине његов саставни део (Прилог 2).

Часописима домаћег издавача категорија се утврђује на основу остварене цитираности у базама WoS (све едиције Web of Science Core Collection) и Scopus. Области друштвених и хуманистичких наука за које се неће израчунавати импакт фактор у оквиру библиометријске анализе дефинисане су чл. 7. и 11. овог правилника.

Поступку оцењивања претходи чин полагања свезака у Репозиторијум.

Праћење часописа за потребе поступка оцењивања траје две календарске године. Часописи који након тога испуне услове из Прилога 1 овог правилника, могу бити ранжирани у складу са овим правилником.

Анализа за часописе који не испуне услове из Прилога 1 овог правилника, даје се описно, кратким навођењем

услова који нису испуњени.

Анализу домаћих часописа врши установа или организација коју, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, одреди Министарство.

Облик издања часописа (штампани, електронски доступан или паралелно оба облика издања) не утиче на одлуку о научном статусу часописа.

Рангирање

Члан 4.

Показатељи за рангирање међународног научног часописа одређени су од стране издавача цитатних извештаја наведених у члану 2. овог правилника.

Показатељи за рангирање научних часописа домаћих издавача одабирају се тако да подстичу вредновање у циљу повећања квалитета, међународне укључености, релевантности и утицајности тих часописа и научних резултата, а у оквиру друштвених и хуманистичких наука и очувању научне и културне баштине.

Научни часописи домаћих издавача подвргавају се библиометријској анализи, која је основа за рангирање часописа и која укључује следеће показатеље: укупан број цитата у базама WoS и Scopus, број цитата у корпусу научних часописа домаћих издавача категорисаних за претходну годину, импакт фактор два (у даљем тексту: ИФ2), импакт фактор пет (у даљем тексту: ИФ5), за часописе реферисане у WoS бази и индикатор цитираности часописа - JCI из цитатног извештаја JCR (у даљем тексту: JCI; на енглеском: Journal Citation Indicator почев од JCR 2020), као и удео радова на светским језицима, удео иностраних аутора, удео часописних референци, удео иностраних рецензената и других показатеља који се односе на опремљеност чланка, транспарентност уређивања и др, осим за гране филозофија и теологија из области друштвених наука и за област хуманистичких наука за које су параметри прописани чланом 7. овог правилника.

Часописи се рангирају у оквиру листа наведених у Прилогу 2 овог правилника.

Часопис може бити разврстан у више листа. Часопису разврстаном у две или више листа, а коме су додељене различите категорије унутар различитих области, категорије се прихватају за сваку листу понаособ.

Категоризација

Члан 5.

Категорија је мерило квалитета часописа. Категоризација се врши једном годишње. Као мера утицајности часописа у природно-математичким, техничко-технолошким, биотехничким, медицинским и друштвеним наукама (осим за филозофију и теологију), користи се просечан број цитата примљених током текуће године за радове објављене у претходне две године – ИФ2, односно просечан број цитата примљених за радове објављене у претходних пет година – ИФ5, односно индикатор цитираности часописа – JCI из цитатног извештаја JCR (почев од JCR 2020). У области друштвених наука за гране филозофија и теологија и у области хуманистичких наука квалитет се одређује према параметрима прописаним чланом 7. овог правилника.

Категорија међународних часописа одређује се на основу утицајности остварене у JCR и SJR-у (Q1, Q2 и Q3).

Категорију M21a+ остварује часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI, рангиран у својој области наука међу првих 5% часописа; M21a остварује часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI рангиран у својој области наука од 5% до 15% часописа; M21 остварује часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI рангиран у својој области наука од 15% до 35% часописа; M22 остварује часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI рангиран у својој области наука од 35% до 75% часописа, као и часописи у области друштвених и хуманистичких наука који су реферисани на SJR у Q1; M23 остварује часопис који је према JCR ИФ2 односно JCR ИФ5, односно JCI у својој области наука рангиран од 75% до 100% часописа, за друштвене и хуманистичке науке часописи који су реферисани на SJR-у у Q2, а у области хуманистичких наука и часописи са листе MKC – I категорија.

Приликом категоризације часописа на основу става 3. овог члана, израчунавање процената у датој области науке врши се у односу на све часописе из дате области за које је дати параметар доступан у JCR за дату годину.

Категорију M23e остварују часописи из области друштвених и хуманистичких наука који се налазе на листи ERIH Plus искључиво на предлог матичног научног одбора.

Категорију M24+ остварују међународни часописи који су реферисани на SJR у Q1, Q2 и Q3, сви часописи иностраних издавача који се налазе у цитатном извештају JCR без ИФ2, ИФ5 и JCI показатеља, као и часописи у области друштвених и хуманистичких наука који су реферисани на SJR-у у Q3.

Категорију M24 остварују часописи домаћих издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у оквиру одговарајуће листе налазе у првих 10%, као и сви часописи домаћих издавача који се налазе у JCR-у без ИФ2, ИФ5 и JCI показатеља. У области друштвених и хуманистичких наука категорију M24 остварује до 15% часописа који нису већ ранжирани у вишим категоријама, као и часописи који су реферисани на SJR-у у Q4.

Категорију M51 остварују часописи домаћих издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука налазе између 10% и 35%, за друштвене и хуманистичке науке између 15% и 50%, а за хуманистичке науке и часописи са листе MKC – II категорија.

Категорију М52 остварују часописи домаћих издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука налазе између 35% и 75%, а у области хуманистичких наука и часописи са листе МКС – III категорија.

Категорију М53 остварује часопис иностраног издавача који није реферисан у међународним цитатним извештајима и листама из овог правилника, као и часопис домаћег издавача који према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука није у првих 75% часописа.

Часопис домаћег издавача који је задовољио захтеве из Услови за уређивање научних часописа и који се први пут категорише остварује категорију М54.

Научни часопис домаћег издавача који није реферисан у међународним цитатним извештајима из члана 2. овог правилника, категорише се на основу параметара библиометријског квалитета оствареног у бази научних часописа домаћих издавача, у складу са чл. 3. и 4. овог правилника.

Члан 6.

Научни часописи се разврставају у категорије одређене на следећи начин:

Категорија научног часописа	Назив категорије научног часописа	Дефиниција категорије научног часописа
M21a+	Водећи међународни часопис категорије M21a+	Часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI, рангиран у својој области наука међу првих 5% часописа.
M21a	Водећи међународни часопис категорије M21a	Часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI, рангиран у својој области наука од 5% до 15% часописа.
M21	Водећи међународни часопис категорије M21	Часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI, рангиран у својој области наука од 15% до 35% часописа.
M22	Међународни часопис категорије M22	Часопис који је према JCR ИФ2, односно JCR ИФ5, односно JCI, рангиран у својој области наука од 35% до 75% часописа, као и часописи у области друштвених и хуманистичких наука који су реферисани на SJR-у у Q1.
M23	Међународни часопис категорије M23	Часопис који је према JCR ИФ2 односно JCR ИФ5, односно JCI у својој области наука рангиран од 75% до 100% часописа. За друштвене и хуманистичке науке часописи који су реферисани на SJR-у у Q2, а у области хуманистичких наука и часописи са листе МКС – I категорија.
M23e	Међународни часопис категорије M23e	Часописи из области друштвених и хуманистичких наука који се налазе на листи ERIH Plus искључиво на предлог матичног научног одбора.
M24+	Међународни часопис категорије M24+	Међународни часописи који су реферисани на SJR-у у Q1, Q2 и Q3, сви часописи иностраног издавача који су на JCR-у без ИФ2, ИФ5 и JCI, као и часописи у области друштвених и хуманистичких наука који су реферисани на SJR-у у Q3.
M24	Водећи национални часопис категорије M24	Часопис домаћег издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у оквиру одговарајуће листе налази у првих 10%, као и сви часописи домаћег издавача који су на JCR-у без ИФ2, ИФ5 и JCI. У области друштвених и хуманистичких наука до 15% часописа који нису већ ранжирани у вишим категоријама, као и часописи који су реферисани на SJR-у у Q4.
M51	Водећи национални часопис категорије M51	Часопис домаћег издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука налази између 10% и 35%, за друштвене и хуманистичке науке између 15% и 50%, а за хуманистичке науке и часописи са листе МКС – II категорија.
M52	Национални часопис категорије M52	Часопис домаћег издавача који се према показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука налази између 35% и 75%. За хуманистичке науке и часописи са листе Међународног комитета слависта – III категорија.
	Национални часопис	Часопис иностраног издавача који није реферисан у међународним цитатним извештајима и листама из овог правилника. Часопис домаћег издавача који према

M53	катеорије M53	показатељима годишњег поступка анализе научних часописа домаћих издавача у својој области наука није у првих 75% часописа.
M54	Национални научни часопис који се први пут категорише	Часопис домаћег издавача који је задовољио захтеве из Услови за уређивање научних часописа и који се први пут категорише.

Члан 7.

За разврставање научних часописа из области друштвених наука за гране филозофија и теологија и хуманистичких наука примењује се категорија научног часописа из табеле из члана 6. овог правилника, као и за часописе у осталим научним областима.

У случају да се часописи налазе и на некој од листа наведених у члану 2. овог правилника, матични научни одбори имају право да дају предност категоријама из Годишње листе категорисаних научних часописа за одговарајућу годину коју је утврдило Министарство.

Уколико би на основу JCR и SJR критеријума часопис добио различите M20 категорије, додељује му се виша од две категорије.

Уколико се часопис реферише само у једном од међународних цитатних извештаја, рангирање узима у обзир само тај цитатни извештај.

При сваком разврставању домаћих научних часописа који у тренутку категоризације нису реферисани у међународним цитатним извештајима и листама из члана 2. овог правилника, матични научни одбори и Комисија из члана 10. овог правилника посебно воде рачуна о следећим критеријумима: научни квалитет, национални, историјски, културни и друштвени значај, регионална или међународна релевантност.

При рангирању часописа у области хуманистичких наука, посебно се води рачуна о националном, историјском, културном и друштвеном значају часописа и издавача и очувању домаће културне и научне баштине у часопису.

Квалитет часописа у области друштвених наука за гране филозофија и теологија и у области хуманистичких наука одређује се и на основу следећих параметара:

1. Уредништво:

- (1) структура уредништва према научним, односно наставним звањима,
- (2) структура уредништва према институционалној афилијацији,
- (3) у часописима категорије M23 и M24 највише две трећине чланова уредништва може бити из исте институције;

2. Квалитет рецензентског поступка:

- (1) број рецензената (у односу на број радова),
- (2) афилијације рецензената (академија наука, универзитет, научни институт),
- (3) научна, односно наставна звања рецензената,
- (4) јасне процедуре рецензирања (дефинисане у *Упутству ауторима* и *Упутству рецензентима*),
- (5) у часописима категорије M23 и M24 највише две трећине рецензената може бити из исте институције;

3. Афилијације аутора: у часописима категорије M23 и M24 највише две трећине аутора може бити из исте институције;

4. Структура радова:

- (1) удео (%) легитимних радова, односно радова који нису прештампани,
- (2) удео научних радова (у односу на хронике, приказе, критике и сл.),
- (3) просечан број референци у радовима,
- (4) удео (%) радова са бар једном референцом, било у одељку Литература или у фуснотама;

5. Заступљеност часописа на референтним листама за дату научну област.

6. Опремљеност (према Условима за уређивање научних часописа из Прилога 1 овог правилника):

- (1) наслов рада на језику рада и енглеском језику,
- (2) сажетак/апстракт на језику рада и енглеском језику,
- (3) кључне речи на језику рада и енглеском језику,
- (4) тип рада (уредничка класификација),
- (5) ауторска афилијација и контакт подаци,
- (6) датум примања и прихватања рада,
- (7) захвалница (назив и број пројекта),
- (8) подаци о претходним верзијама рада,
- (9) јавно доступан списак рецензената (објављен барем једанпут годишње);

7. Доступност часописа у електронском облику.

8. Обавезно електронско уређивање часописа.

За потребе библиометријске анализе према наведеним критеријумима, матични научни одбор може утврдити додатне вредности квалитативних показатеља.

Члан 8.

Уколико научни часопис буде означен као суспендован са било које од релевантних цитатних извештаја и листа, неће бити категорисан за ту годину, односно године док год је у том статусу. Изузетно, уколико је у питању часопис домаћег издавача, надлежни матични научни одбор може проценити да ли се тај часопис категорише.

Уколико научни часопис буде означен као псеудочасопис, на предлог надлежног матичног научног одбора и Комисије из члана 10. овог правилника, исти неће бити категорисан и брисаће се са Годишње листе категорисаних научних часописа.

Научни часопис домаћег издавача може бити суспендован са Годишње листе категорисаних научних часописа у складу са законом, на основу оцене надлежног матичног научног одбора, по претходно прибављеном мишљењу Комисије из члана 10. овог правилника. Одлука о суспендовању јавно се објављује.

Научни часописи иностраних издавача који нису реферисани у индексним базама

Члан 9.

Категоризација научних часописа иностраних издавача који нису реферисани у међународним цитатним извештајима и листама из члана 2. овог правилника или другим листама из овог правилника, врши се утврђивањем посебних листа категоризације научних часописа иностраних издавача у области друштвених наука за гране филозофија и теологија и у области хуманистичких наука.

Листе из става 1. овог члана сачињавају надлежни матични научни одбори, са образложењем критеријума категоризације и достављају Комисији из члана 10. овог правилника, најкасније до 30. јуна текуће године.

Комисија разматра сачињене посебне листе и доставља Министарству образложене предлоге посебних листа најкасније до 31. јула текуће године, а Министарство доноси одлуку о утврђивању посебних годишњих листа, које се објављују на интернет страници Министарства истовремено са Годишњом листом категорисаних часописа која се односи на домаће издаваче.

Часописи на листама из става 1. овог члана могу остварити једну од категорија из групе резултата М50. При категоризацији, матични научни одбори који су надлежни за више од једне научне гране воде рачуна да удео часописа у категорији М51 не пређе 50% укупног броја категорисаних часописа у појединачној научној грани.

У поступку утврђивања листа категорисаних часописа из става 1. овог члана у научним гранама које због идентитетске материје којом се баве (нпр. језик и књижевност, национална историја, етнологија и др.) по дефиницији нису заступљене у глобалним и европским индексним базама, неопходно је користити листе часописа установљене у циљу њиховог научног рангирања, које су прихваћене од одговарајућих водећих националних или репрезентативних међународних организација или удружења.

Комисија за утврђивање предлога годишње листе категорисаних часописа

Члан 10.

Ради спровођења поступка утврђивања Годишње листе категорисаних научних часописа, министар надлежан за научноистраживачку делатност (у даљем тексту: министар), у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, образује Комисију за утврђивање предлога Годишње листе категорисаних научних часописа (у даљем тексту: Комисија).

Чланове Комисије именује министар, тако што сваки матични научни одбор предлаже свог представника, из реда чланова матичног научног одбора. Председника Комисије министар именује из реда чланова које су предложили матични научни одбори. Приликом именовања чланова Комисије води се рачуна о равномерној заступљености научних области и о родној равноправности.

Поступак категоризације

Члан 11.

На основу Извештаја о библиометријској анализи научних часописа домаћих издавача, према свескама објављеним у претходној години, матични научни одбори сачињавају листе категоризације научних часописа, које најкасније до краја септембра текуће године достављају Комисији.

У оквиру библиометријске анализе основ за категоризацију часописа је одређивање импакт фактора, осим за следеће листе у области друштвених и хуманистичких наука: филозофија и теологија; историја; археологија; етнологија и антропологија; класичне науке; музикологија; историја уметности и науке о уметностима; ликовне и примењене уметности и дизајн; језик и књижевност.

У оквиру појединих научних грана у случајевима непостојања часописа који испуњава услове за категорију М24, матични научни одбори могу да предложе Комисији да се часопис из категорије М51 за дату листу преведе у категорију М24 у складу са чланом 6. овог правилника.

У случају разлика у односу на Извештај о библиометријској анализи, сачињене листе категоризације научних часописа матичних научних одбора морају да садрже образложење. Матични научни одбор може да предложи само једну категорију више или ниже у односу на ранг дат у Извештају из става 1. овог члана.

Комисија разматра сачињене листе категоризације научних часописа и подноси Министарству образложен предлог Годишње листе категорисаних научних часописа, најкасније до краја новембра текуће године, за претходну годину.

Министарство доноси одлуку о утврђивању Годишње листе категорисаних научних часописа.

Чланови матичних научних одбора и Комисије не могу предлагати категорије за часописе чији су уредници или чланови уредништва или су по било ком основу у сукобу интереса.

Репозиторијум

Члан 12.

Репозиторијум је електронска архива часописа домаћих издавача у виду свезака пуног текста. Издавач је дужан да електронску верзију положи у репозиторијум до краја првог квартала наредне године. Полагање свезака у Репозиторијум врши се ради поступка библиометријске анализе, као и за потребе категоризације и рангирања. Пун текст радова из Репозиторијума може се преузимати за потребе из овог члана само уз писмену сагласност издавача.

Члан 13.

Репозиторијум води Народна библиотека Србије. Информације о попуњености Репозиторијума појединим свескама, као и датуму полагања свезака, морају бити јавно доступне посредством одговарајуће веб апликације Народне библиотеке Србије. Датум приспећа у Репозиторијум узима се као показатељ редовности објављивања часописа.

У Репозиторијум се полаже електронска верзија сваке објављене свеске. Положена верзија мора у свему бити верна оригиналу, укључујући и пагинацију радова. Полагање се врши у формату који одређује Народна библиотека Србије.

Ако се часопис издаје у штампаном облику, у Репозиторијум се такође доставља и један примерак штампане верзије часописа. Достава у штампаној верзији не ослобађа издавача обавезе да Народној библиотеци Србије достави обавезни примерак у складу са законом којим се уређује обавезни примерак публикације.

Национални часописи домаћих издавача који не полажу, односно не достављају своје свеске у Репозиторијум, не могу бити категорисани.

Доступност података о категоризацији и рангирању часописа

Члан 14.

Категоризација и рангирање међународних научних часописа из члана 2. овог правилника, доступни су на интернет порталу установе или организације коју, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, одреди Министарство.

Годишња листа категорисаних научних часописа, као и библиометријски извештај који сачињава установа или организација из члана 3. став 8. овог правилника, доступни су на интернет страници Министарства.

Годишња категоризација научних часописа

Члан 15.

Категоризација научних часописа за текућу годину, вршиће се на основу волумена часописа објављених у претходној години.

Завршне одредбе

Члан 16.

Даном почетка примене овог правилника престаје да важи Правилник о категоризацији и рангирању научних часописа („Службени гласник РС”, број 159/20).

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јуна 2025. године.

Број 110-00-36/2024-03

У Београду, 2. октобра 2024. године

Министар,
др Јелена Беговић, с.р.

УСЛОВИ ЗА УРЕЂИВАЊЕ НАУЧНИХ ЧАСОПИСА

I. Научни часопис

Домаћи научни часопис (у даљем тексту: часопис) треба да садржи следеће елементе:

Наслов часописа

Наслов је по правилу, трајна одредница часописа. Треба да што тачније описује тематику објављиваних садржаја. Ако тематика није препознатљива на основу наслова, часопис треба да има поднаслов којим се јасно одређује научна област, научна грана, односно области коју часопис претежно обухвата. Ако часопис излази у оквиру серије, наслов обухвата и наслов серије.

Часопис може имати скраћени наслов и наслов на страном језику. Ови наслови утврђују се и евидентирају приликом доделе ISSN-а. Скраћени наслов се утврђује у складу с одговарајућим међународним стандардом. Приликом превода наслова на страни језик води се рачуна о томе да наслов не буде истоветан наслову неког постојећег иностраног часописа.

Наслов часописа мења се само у случају преке потребе. Промена се уводи од првог броја одређеног годишта, с тим да се претходни наслов на истакнутом месту наводи најмање још годину дана.

Наслов часописа исписује се увек у истом типографском облику, на истом месту у свесци.

Међународни стандардни број серијске публикације (ISSN)

Часопис има ISSN као трајну и једнозначну ознаку, у складу са законом којим се уређује издавачка делатност. Ако часопис има паралелни електронски облик, додељује му се засебан ISSN (e-ISSN). Народна библиотека Србије додељује национални ISSN број. ISSN се исписује на истакнутом месту у свакој објављеној свесци, по могућству у горњем десном углу корица.

Међународни стандардни број часописа – Универзална децимална класификација (УДК)

УДК број часописа означава област и научне гране којима се бави часопис. Он се исписује на истакнутом месту у свакој објављеној свесци, најчешће уз ISSN број.

Учесталост објављивања, означавање свезака и страница

Број свезака који се издаје годишње утврђује се приликом доделе ISSN-а и CIP каталогизације, по могућству уз назнаку месеца објављивања, и наводи у свакој свесци у импресуму или на другом истакнутом месту.

Правовремено издавање свезака у складу с предвиђеном периодичношћу је основна обавеза издавача, односно уредништва. Издавање двоброја може се сматрати редовним излагањем у једном волумену, односно једном у годину дана. Промена периодичности мора се евидентирати обнављањем каталогизације, тј. израдом новог каталошког записа CIP.

Правовременост се прати и утврђује на основу датума полагања сваке објављене свеске часописа у Репозиторијум Народне библиотеке Србије, у складу с периодичношћу објављивања сваког појединачног часописа. Евиденција о полагању јавно је доступна на интернету.

Сви чланци се објављују у оквиру редовних свезака. Редовне свеске могу бити тематског карактера. Ванредни, допунски и специјални бројеви могу се сматрати саставним делом волумена часописа, само уколико су прошли процедуру предвиђену за редовно издавање часописа.

Бројчане ознаке волумена (годишта) часописа треба да расту континуирано. Континуитет се не сме нарушити ни у случају прекида у издавању часописа.

Свеске се означавају редом према предвиђеној динамици излагања. По правилу, редни број 1 додељује се првој свесци сваког новог волумена. Свеске се означавају по правилу арапским бројевима, осим уколико је то у нескладу с традицијом институције која чува научну и технолошку баштину Републике Србије (национални универзитети, национални институти, САНУ, Матица српска).

Бројчана ознака страна почиње од прве стране текста првог чланка и наставља се кроз све прилоге једног волумена. Корице, насловна страна, садржај и огласи не остраничавају се.

Издавач часописа

Издавач часописа може бити акредитована научноистраживачка организација (НИО), научно друштво, институције од националног значаја (САНУ и Матица Српска), институције са делатношћу од значаја за науку у суиздаваштву са акредитованом научноистраживачком организацијом, реномиране установе из области културе са значајном научном продукцијом, као и државне установе и органи.

Уредник научног часописа мора да има научно, односно наставно звање.

Ако је издавача више, наводи се први, односно извршни издавач, а остали се наводе као суиздавачи. Ако је издавач само једна НИО (универзитет, факултет или институт, САНУ, Матица српска), неопходно је да број чланова уредништва изван НИО буде најмање половина од броја чланова уредништва, као и да број рецензената изван НИО као издавача, буде најмање трећина у односу на један волумен, односно на годишњем нивоу.

Издавач часописа наводи се у свакој објављеној свесци у импресуму.

Научна политика часописа

Издавач и уредништво на посебној страници текста јасно назначавају научну политику часописа – научно поље којем часопис претежно припада, типове истраживања које негује (интернационалне/идентитетске науке), научне области и уже научне области којима је посвећен, друштвену, државну и културну улогу часописа, као и друга питања која дефинишу општи научни и друштвени карактер часописа и тематске, теоријске и методолошке смернице за објављивање радова у њему.

Садржај свеске

У садржају свеске даје се пуни наслов сваког прилога, име и презиме аутора и почетна и завршна страница прилога. Садржај може да има рубрике. Наслови рубрика не могу бити замена за обавезну категоризацију чланака, који се категоризују сваки понаособ (нпр. оригинални научни чланак, прегледни рад и сл.).

Прилози ненаучног карактера, који се у систему вредновања према прописима којима се уређује научноистраживачка делатност не сматрају научним резултатом и који не морају бити уређивани у складу с овим правилником, могу се наводити у садржају, али треба да буду јасно обележени пригодним насловом.

За часописе који се објављују двојезично, садржај се даје на оба језика.

Садржај свеске, по правилу, даје се на првој, односно првим странама свеске.

Импресум

Импресум се даје у свакој свесци часописа, на истом истакнутом месту и садржи:

- 1) назив издавача;
- 2) имена, функције, као и назив и седиште установе у којој су запослени чланови уредништва (афилијација);
- 3) контакт податке уредништва: адресу, е-адресу, факс и телефонски број;
- 4) имена и афилијације чланова издавачког савета;
- 5) имена особа задужених за језичку редакцију (лектора, коректора и евентуално преводиоца);
- 6) штампарију, место штампања и тираж;
- 7) назив и интернет адресу (URL) базе података у којој су чланци доступни у виду пуног текста (опционо);
- 8) називе секундарних публикација (библиографских база) које индексирају часопис;
- 9) називе институција које финансијски помажу издавање часописа;
- 10) начин претплате и цену (опционо).

Чланови уредништва и издавачког савета могу се наводити и издвојено, на неком другом сталном и истакнутом месту.

Подаци о часопису дају се у свакој објављеној свесци. Могуће измене уносе се у првом броју одређеног годишта.

Каталошки запис (CIP)

Каталошки запис обухвата основне библиографске податке о часопису. Израђује се приликом увођења часописа у библиотечку евиденцију, у Народној библиотеци Србије, а за часописе чији издавач има седиште у АП Војводини, у Библиотеци Матице српске. У случају промене неког податка из каталошког записа, каталогизацију треба обновити.

CIP се исписује у свакој објављеној свесци, на истакнут начин (у посебном оквиру), по правилу на последњој страници.

Начин објављивања

Часопис се може објављивати у штампаном облику, електронском облику или у оба облика истовремено. Електронски часопис, као и електронска форма часописа који истовремено излази у штампаном облику, мора имати засебан ISSN (е-ISSN). Архиве пуних текстова у којима се чланци нуде у облику који је типографски веран оригиналу (у PDF формату) не сматрају се електронским обликом часописа.

Упутство ауторима

Упутство ауторима садржи детаљне захтеве о начину обликовања чланака и слања, односно пријема рукописа. Захтевима се утврђује дужина рукописа, структура чланка (одељци), формат табеларних и графичких приказа, пренос ауторских права на часопис и сл. Посебно се утврђује јединствен начин цитирања. Одабрани формат цитирања описује се детаљно уз навођење примера за сваку врсту цитираног извора.

Детаљно упутство ауторима о начину припреме чланка објављује се у најмање једном броју часописа годишње. Скраћена верзија упутства објављује се у свакој свесци, уз назнаку места објављивања детаљног упутства.

За часописе у електронском облику потребно је дати детаљно упутство ауторима на истакнутом месту у сваком броју часописа.

Упутство обавезно садржи и део којим се указује на обавезу поштовања научних и етичких принципа и правила приликом припреме и издавања чланка, у складу са међународним стандардима.

II. Чланак

Чланак у часопису мора бити опремљен на стандардан начин. Саставни делови опреме чланка дају се на првој страници чланка, изузев када је другачије одређено.

Наслов

Наслов треба да што верније опише садржај чланка. У интересу је часописа и аутора да се користе речи прикладне за индексирање и претраживање. Ако таквих речи нема у наслову, пожељно је да се наслову придода поднаслов.

Текући наслов

Текући наслов се исписује у заглављу сваке странице чланка ради лакше идентификације, посебно копија чланака у електронском облику.

Име аутора

Наводи се пуно име и презиме (свих) аутора. Имена и презимена домаћих аутора увек се исписују у оригиналном облику (са српским дијакритичким знаковима, дијакритичким знаковима писама светских језика или дијакритичким знаковима писама националних мањина и етничких група), независно од језика рада.

Назив установе аутора (афилијација)

Наводи се пун (званични) назив и седиште установе у којој је аутор запослен, а евентуално и назив установе у којој је аутор обавио истраживање. Самостални истраживачи и аутори којима научноистраживачки рад није примарна професија такође назначавају свој статус. У сложеним организацијама наводи се укупна хијерархија те организације (од пуног регистрованог назива до унутрашње организационе јединице). У хијерархији организација бар једна мора бити правно лице. Ако је аутора више, а неки потичу из исте установе, мора се, посебним ознакама или на други начин, назначити из које од наведених установа потиче сваки.

Функција и звање аутора се не наводе.

Контакт подаци

Ако је аутора више, по правилу се даје само адреса једног аутора, задуженог за комуникацију тим поводом.

Идентификациони број аутора (ORCID)

Наводи се идентификациони број аутора односно посебна бројчана ознака (*Open Researcher and Contributor ID, ORCID*) која се креира приликом самосталне регистрације аутора на веб-страници <https://orcid.org/>. Ако је аутора више исписују се ORCID бројеви свих наведених аутора.

ORCID број се исписује на почетној страни чланка.

Идентификатор дигиталног објекта (DOI)

У часописима који су укључени у међународни систем унакрсног реферисања (*CrossRef*), чланцима се додељује посебна бројчана ознака (*Digital Object Identifier, DOI*), непосредно пред објављивање свеске.

DOI се исписује на почетној страни чланка на сталном истакнутом месту.

Категорија (тип) чланка

Категоризација чланака обавеза је уредништва. Категорију чланка могу предлагати рецензенти и чланови уредништва, односно уредници рубрика, али одговорност за категоризацију сноси искључиво главни уредник.

Чланци у часописима се разврставају у следеће категорије:

Научни чланци:

1) оригиналан/изворни научни рад (рад у коме се износе претходно необјављивани резултати сопствених истраживања научним методом);

2) прегледни рад (рад који садржи оригиналан, детаљан и критички приказ истраживачког проблема или подручја у коме је аутор остварио одређени допринос);

3) кратко или претходно саопштење (оригинални научни рад пуног формата, али мањег обима или прелиминарног карактера).

4) научна критика, односно полемика (расправа на одређену научну тему заснована искључиво на научној аргументацији и коришћењем научне методологије) и осврти.

Научни рад у часопису може имати облик монографске студије, као и критичког издања научне грађе (историјско-архивске, лексикографске, библиографске, прегледа података и сл.), дотад непознате или недовољно приступачне за научна истраживања.

Радови класификовани као научни морају имати бар две позитивне рецензије. У часописима у којима се објављују и прилози ваннаучног карактера, научни чланци треба да буду груписани и јасно издвојени у првом делу свеске.

Стручни чланци:

1) стручни рад (прилог у коме се нуде искуства корисна за унапређење професионалне праксе, али која нису нужно заснована на научном методу);

2) информативни прилог (уводник, коментар и сл.);

3) приказ (књиге, рачунарског програма, случаја, научног догађаја и сл.);

4) стручна критика, односно полемика и осврти.

Језик рада

Језик рада, у складу са уставом и законом, може бити српски, језик националне мањине или етничке групе Републике Србије, неки од светских или словенских језика (у научној области језика и књижевности), односно језици који су у употреби у међународној комуникацији у датој научној области. Уколико је језик рада српски, словенски, неки од светских језика или неки други језик који је у употреби у домаћој или међународној комуникацији у датој научној области, а који није енглески, наслов и апстракт обавезни су на енглеском језику.

Апстракт

Апстракт је кратак информативан приказ садржаја чланка који читаоцу омогућава да брзо и тачно оцени његову релевантност. У интересу је уредништва и аутора да апстракти садрже термине који се често користе за индексирање и претрагу чланака.

Саставни делови апстракта су циљ истраживања, методи, резултати и закључак. У хуманистичким и друштвеним наукама, апстракт традиционално садржи и друге елементе, у складу с научном баштином коју часопис негује (национални, регионални, културни контекст, друштвени смисао истраживања, државни значај истраживања и сл.).

Прецизне инструкције за израду апстракта дају се у упутству ауторима о начину припреме чланка.

Апстракт може бити на српском, језику националне мањине и етничке групе, енглеском, неком од светских језика или на неком словенском језику (посебно у научној области језика и књижевности). Уколико језик рада није енглески, наслов испред апстракта и апстракт обавезни су на енглеском језику.

За апстракте на страним језицима мора се обезбедити квалификована лектура, односно граматичка и правописна исправност.

Кључне речи

Кључне речи су термини или синтагме које тематски, теоријски, методолошки, дисциплинарно, субдисциплинарно и на друге релевантне начине упућују на садржај чланка за потребе индексирања и претраживања. У принципу, треба их додељивати с ослоном на неки међународни извор (попис, речник или тезаурус) који је најшире прихваћен или унутар дате научне области (нпр. у области медицине Medical Subject Headings) или у науци уопште (нпр. листа кључних речи Web of Science). У идентитетским наукама кључне речи одражавају и потребу очувања културне, научне и технолошке баштине Републике Србије.

Кључне речи дају се непосредно након апстракта и на језику апстракта.

Датум прихватања чланка

Датум када је уредништво примило чланак, датум када је уредништво коначно прихватило чланак за

објављивање, као и датуми када су у међувремену достављене евентуалне исправке рукописа, наводе се хронолошким редоследом, увек на истом месту, у складу с традицијом часописа.

Захвалница

Назив и број пројекта финансираних из буџета, односно назив програма у оквиру кога је чланак настао, као и назив научноистраживачке организације и министарства које је финансирало пројекат или програм, наводи се у посебној напомени на сталном месту, по правилу након закључка, а пре литературе.

Захвалнице могу да садрже и друге елементе.

Претходне верзије рада

Ако је чланак у претходној верзији био изложен на скупу у виду усменог саопштења (под истим или сличним насловом), податак о томе треба да буде наведен у посебној напомени, по правилу при дну прве стране чланка. Рад који је већ објављен у неком часопису не може се објавити у другом часопису, ни под сличним насловом и у измењеном облику, у смислу вредновања научноистраживачких резултата.

Подразумева се да су аутори сагласни да резултате својих истраживања објаве за онолико публика и на онолико језика колико они лично и уредништва часописа у којима објављују нађу да је релевантно, докле год само један од тих резултата пријављују за вредновање у смислу правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача (или другог таквог правилника који би га могао заменити).

Табеларни и графички прикази

Табеларни и графички прикази треба да буду дати на једнообразан начин, у складу с одабраним дисциплинарним стандардом опремања чланака.

Навођење (цитирање) у тексту

Начин позивања на изворе у оквиру чланка мора бити једнак у свим радовима објављеним у одређеном часопису. Уредништво се по правилу одлучује за онај систем цитирања (навођењем аутора или редних бројева референци из одељка Литература) који је преовлађујући у области науке којој припада тематика часописа. У пољу друштвених одн. хуманистичких наука уредништво води рачуна о традицији објављивања српске и друге периодике у Републици Србији, с циљем очувања научне и технолошке баштине као дела културне баштине. Систем навођења детаљно се описује у упутству ауторима.

Напомене (фусноте)

Напомене се дају при дну стране у којој се налази коментарисани део текста. Могу садржати мање важне детаље, допунска објашњења, назнаке о коришћеним изворима (нпр. научној грађи, приручницима итд.), али не могу бити замена за цитирану литературу, осим у друштвеним односно хуманистичким наукама, у којима постоји независна традиција цитирања.

Листа референци (литература)

Цитирана литература обухвата по правилу библиографске изворе (чланке, монографије и сл.) и даје се искључиво у засебном одељку чланка, у виду листе референци, осим у смислу дефинисаном претходним чланом. Референце се наводе на доследан начин, редоследом који зависи од стандарда навођења у тексту, а који је прецизиран упутством ауторима. Референце се не преводе на језик рада. Наслови цитираних домаћих часописа дају се у оригиналном, пуном или скраћеном, али никако у преведеном облику.

Саставни делови референци (ауторска имена, наслов рада, извор итд.) наводе се у свим чланцима објављеним у часопису на исти начин, у складу са усвојеном формом навођења. Препоручљива је употреба пуних формата референци које подржавају водеће међународне базе намењене вредновању, осим за области друштвених односно хуманистичких наука, у којима није пожељно да међународни стандарди имају примат при одређивању форме научног рада.

Формат исписа референци детаљно се описује у упутству ауторима. Посебно се описује поступак цитирања докумената преузетих с интернета. Нестандардно, непотпуно или недоследно навођење литературе узима се у системима вредновања часописа као довољан разлог за оспоравање научног статуса часописа.

III. Уредничка документација

Уредништво води Регистар приспелих радова, Архиву изјава аутора, Упутство рецензентима, Листу рецензената и Регистар рецензија.

Регистар приспелих радова

У Регистру приспелих радова воде се основни подаци о пријављеним радовима и ауторима. Наводе се датуми приспећа рукописа, исправки рукописа и одобравања радова за објављивање. Регистар се води у штампаном или електронском облику, као унакрсна табеларна датотека. Регистар представља одговорност уредништва, а не НИО/издавача нити Министарства.

Упутство рецензентима

Упутство рецензентима садржи детаљне инструкције о начину вредновања рада. У упутству су назначене димензије, односно особине чланка које се оцењују и облик оцењивања (квантитативно или описно). Упутство садржи и образац рецензије, с инструкцијама о начину његове попуње.

У упутству се посебно наглашавају обавезе рецензената да укажу на могуће повреде етичких норми у раду.

У упутству се рецензенти обавезују да назначе евентуални конфликт интереса пре него што рецензирају рукопис.

Сваки научни рад оцењују барем два рецензента у научном одн. наставном звању, изузев у случајевима када је неопходно прибавити и мишљење надлежне одн. заинтересоване институције у режиму отвореног вредновања. Рецензентима се не открива идентитет аутора и обратно, изузев онда када обе стране изразе спремност на непосредну комуникацију или уколико је уредништво, у складу с традицијом часописа или међународним стандардима научне комуникације у одређеној научној области, одлучило да примени неки други тип рецензирања (нпр. отворено вредновање).

Листа рецензената

Листа рецензената садржи имена, афилијације и звања свих рецензената. Уредничка документација садржи и писма сагласности рецензената. Уредништво настоји да што више рецензената обезбеди из иностранства, како би се у односу на домаће ауторе избегао сукоб интереса, осим у идентитетским наукама, с обзиром на изразиту диспропорцију научних компетенција и националног интереса у корист домаћих издавача, уредника, рецензената и аутора.

Уредништва су дужна да обезбеде листе рецензената на јавни увид најмање једанпут годишње.

Регистар рецензија

Регистар рецензија је архива поверљиве природе која садржи све рецензије у штампаном или електронском облику, на одговарајућем обрасцу припремљеном од стране уредништва.

ПРИЛОГ 2

ЛИСТЕ ЗА РАНГИРАЊЕ И КАТЕГОРИЗАЦИЈУ НАУЧНИХ ЧАСОПИСА ДОМАЋИХ ИЗДАВАЧА ПРЕМА ФОРМИРАНИМ МАТИЧНИМ НАУЧНИМ ОДБОРИМА

НАЗИВ ЛИСТЕ	Матични научни одбори који врши евалуацију	Научне гране у оквиру којих се врши библиометријска анализа
	Матични научни одбори у области природно-математичких наука	
- БИОЛОГИЈА	Матични научни одбор за биологију	- Биолошке науке – Биомедицина – Екологија
- ХЕМИЈА	Матични научни одбор за хемију	- Хемијске науке – Физичка хемија
- ФИЗИКА	Матични научни одбор за физику	- Физика – Наука о материјалима
- МАТЕМАТИКА – КОМПЈУТЕРСКЕ НАУКЕ – МЕХАНИКА	Матични научни одбор за математику, компјутерске науке и механику	- Математика – Компјутерске науке – Механика
	Матични научни одбор за геонауке и	- Геонауке и астрономија

- ГЕОНАУКЕ И АСТРОНОМИЈА	астрономију	– Науке о заштити животне средине
- МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ	Матични научни одбор за медицинске науке	– Медицина – Стоматологија – Фармација – Ветерина
	Матични научни одбори у области друштвених и хуманистичких наука	
- ПРАВО И ПОЛИТИКОЛОГИЈА – ЕКОНОМИЈА И ОРГАНИЗАЦИОНЕ НАУКЕ	Матични научни одбор за право, економију и политичке науке	– Економија – Менаџмент и бизнис – Комуникологија – Политичке науке – Правне науке – Криминалистичке науке – Војне науке – Науке о безбедности – Друштвена географија
- ФИЛОЗОФИЈА И ТЕОЛОГИЈА – СОЦИОЛОГИЈА И ДЕМОГРАФИЈА – ПСИХОЛОГИЈА, ПЕДАГОГИЈА, АНДРАГОГИЈА И СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА – НАУКА О СПОРТУ	Матични научни одбор за филозофију, психологију, педагогију и социологију	– Психолошке науке – Педагошке науке – Андрагогија – Социолошке науке – Специјална едукација и рехабилитација – Теологија – Физичко васпитање и спорт – Филозофија
- ИСТОРИЈА – АРХЕОЛОГИЈА – ЕТНОЛОГИЈА И АНТРОПОЛОГИЈА – КЛАСИЧНЕ НАУКЕ – МУЗИКОЛОГИЈА – ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ И НАУКЕ О УМЕТНОСТИМА – ЛИКОВНЕ И ПРИМЕЊЕНЕ УМЕТНОСТИ И ДИЗАЈН	Матични научни одбор за историју, археологију и етнологију	– Историја – Археологија – Етнологија и антропологија – Класичне науке – Музикологија – Историја уметности – Науке о уметностима – Ликовне уметности – Примењене уметности и дизајн
- ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	Матични научни одбор за језик и књижевност	– Филолошке науке – Језик и књижевност – Драмске уметности – Библиотекарство – Филологија и лингвистика – Књижевност и компаратистика – Класичне науке
	Матични научни одбори у области	

	технолошког развоја	
- БИОТЕХНОЛОГИЈА И ПОЉОПРИВРЕДА	Матични научни одбор за биотехнологију и пољопривреду	- Пољопривреда - Шумарство - Ветеринарство - Прехрамбено инжењерство - Биотехнологија
- ЕЛЕКТРОНИКА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ и ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	Матични научни одбор за електронику, телекомуникације и информационе технологије	- Електроника - Телекомуникације - Информационе технологије - Мерење и управљање - Биомедицински инжењеринг - Вештачка интелигенција
- ЕНЕРГЕТИКА РУДАРСТВО И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ	Матични научни одбор за енергетику, рударство и енергетску ефикасност	- Енергетика - Рударство - Енергетска ефикасност
- МАТЕРИЈАЛИ И ХЕМИЈСКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	Матични научни одбор за материјале и хемијске технологије	- Инжењерство материјала - Хемијско инжењерство - Металуршко инжењерство - Фармацеутско инжењерство - Технолошко инжењерство
- МАШИНСТВО И ИНДУСТРИЈСКИ СОФТВЕР	Матични научни одбор за машинство и индустријски софтвер	- Машинско инжењерство - Индустријски софтвер
- САОБРАЋАЈ - АРХИТЕКТУРА - УРБАНИЗАМ - ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ - ГРАЂЕВИНАРСТВО - ГЕОДЕЗИЈА	Матични научни одбор за саобраћај, урбанизам и грађевинарство	- Саобраћај - Архитектура - Урбанизам - Просторно планирање - Грађевинарство - Геодезија
- УРЕЂЕЊЕ, ЗАШТИТА И КОРИШЋЕЊА ВОДА, ЗЕМЉИШТА И ВАЗДУХА	Матични научни одбор за уређење, заштиту и коришћења вода, земљишта и ваздуха	- Инжењерство заштите животне средине - Геолошко инжењерство - Шумарство-екологија шума - Наука о земљишту - Водопривреда - Заштита на раду